

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია რიკო ექსპრესის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს.

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2022 წლის 19 ივლისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებთ მმართველობით ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2022 წლის 22 სექტემბერი

მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ თითქმის ორი ათწლეულია წარმატებით მოღვაწეობს საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე. ორგანიზაციამ აქტიური საქმიანობა ჯერ კიდევ 1997 წელს დაიწყო, როგორც საფინანსო ორგანიზაციამ - „რიკო კრედიტი“ და დროთა განმავლობაში ჩამოყალიბდა, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად ზრდადი, განვითარებაზე ორიენტირებული კომპანია ფინანსურ სექტორში.

1997 წელს ორგანიზაცია „რიკო კრედიტი“ ერთ-ერთი პირველი ორგანიზაცია იყო საქართველოში, რომელიც ფულადი გზავნილების უმსხვილესი ორგანიზაცია "მანიგრამის" პარტნიორი გახდა საქართველოში. მოგვიანებით კი „რიკო კრედიტის“ პარტნიორ ორგანიზაციათა რიგს შეემატა „ვესტერნ უნიონი“ (Western Union), „იუნისტრიმი“ და სხვა მრავალი.

2007 წლის აპრილის თვიდან საქართველოს ეროვნულ ბანკში დარეგისტრირდა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად - „რიკო ექსპრესი“. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელია ქალბატონი დალი ურუშაძე.

დღესდღეობით მომხმარებლებს საშუალება ეძლევათ უკვე 16 პარტნიორი ორგანიზაციის მეშვეობით განახორციელონ ყველაზე მოქნილი და დაბალპროცენტიანი სერვისი ფულადი გზავნილების მიმართულებით. „რიკო ექსპრესი“ თითოეული ფინანსური ორგანიზაციის პირდაპირი პარტნიორია საქართველოში, რაც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს მიიღოს ან გააგზავნოს ფული მსოფლიოს ნებისმიერი მიმართულებით, დროის ნებისმიერ მონაკვეთში.

კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს ფულად გზავნილებს: „რიკო-გრამ ისრაელი“, „რიკოგრამ Small World“, „რიკოგრამ I-transfers“, „რიკოგრამ Titanes“:

"რიკო-გრამ საქართველო" არის ფულადი გზავნილი, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელია ფულადი გზავნილების მიღება და გაგზავნა საქართველოს მასშტაბით, რიკო ექსპრესის ნებისმიერ ფილიალში. თანხის გაგზავნის საკომისიო შეადგენს 0.5%-ს, მინიმალური 1 ლარი/ევრო/დოლარი.

ასევე, საბერძნეთში ფულადი გზავნილების გაგზავნა/მიღება შესაძლებელია „რიკოგრამ Small World“-ის საშუალებით რომლის საკომისიო შეადგენს: 0-დან 100 ევრომდე – 1 ევრო; 100 ევროდან 400 ევრომდე – 1%; 400 ევროდან – 0.8 %;

„რიკო-გრამ ისრაელი“-ფულადი გზავნილების მიღება-გაგზავნა ისრაელიდან, ყველაზე დაბალ 1.2%-ად, ისრაელიდან თანხის გამოგზავნა შესაძლებელია 250-ზე მეტი სერვის-ცენტრიდან.

„რიკოგრამ I-transfers“ და „რიკოგრამ Titanes“ წარმოადგენენ ფულადი გზავნილის სისტემებს, რომლის საშუალებით შესაძლებელია გზავნილების მიღება იტალიიდან, გერმანიიდან და ესპანეთიდან. საკომისიო საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს თანხის 1.1%-ს.

ასევე 2008 წელს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესმა“ ბაზარს იმ დროისთვის ერთ-ერთი ყველაზე ინოვაციური და უნიკალური პროდუქტი „ოქროს თამასუქი“ შესთავაზა. „ოქროს თამასუქი“ ეს გახლავთ ფასიანი ქაღალდი, რომლის შექმნაც შეუძლია ნებისმიერ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს „რიკო ექსპრესმა“ თანხის დაბანდებით. ეროვნულ ვალუტაში ოქროს თამასუქის გახსნა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თამასუქზე შემოსატანი თანხა აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს აშშ დოლარში/ევროში. თამასუქის გახსნა ასევე შესაძლებელია თუ უკვე არსებული თამასუქის თანხები და შემოსატანი თანხების ჯამი აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა ტიპის სალომბარდო სესხით სარგებლობას: ოქროს, ვერცხლის გარანტიით, ყოველგვარი საკომისიოს გარეშე; ექსპრეს და სტანდარტულ სესხებს როგორც ლარში, ასევე უცხოურ ვალუტაში. ნებისმიერი ტიპის სესხი, რომელსაც „რიკო ექსპრესი“ გასცემს, ინდივიდუალურად მომხმარებლის კონკრეტულ თვიურ შემოსავალზეა მორგებული და მხოლოდ ამ პირობებიდან გამომდინარე განისაზღვრება კონკრეტული სესხის რაოდენობა და ტიპი, რათა ზუსტად იყოს განსაზღვრული სესხის ეფექტურობა, მომხმარებლის უფლებები და პირობები კი - დაცული.

მიკროსაფინანსოს ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა

რიკო ექსპრესი აქტივების სიდიდით ერთ-ერთ მოწინავე პოზიციას იკავებს საქართველოს ბაზარზე არსებულ ფინანსურ ინსტიტუტებს შორის. კომპანიის 2021 წლის წმინდა მოგება შეადგინა 41,277 ათასი ლარი, რაც 2020 წლის მაჩვენებელზე 4,54%-ით ნაკლებია. მთლიანი აქტივები 2021 წელს 4,9%-ით გაიზარდა (460,552 ათასიდან 482,997 ათასამდე), რაც ძირითადად გამოწვეულია კლიენტებზე გაცემული სესხების, ფულადი სახსრებისა და ძირითადი საშუალებების მატებით.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი ვალდებულებები 3,2%-ით, 232,689 ათას ლარამდე შემცირდა. მიუხედავად წინა წლის სავალო ფასიანი ქაღალდებიდან მოზიდული სახსრების შემცირებისა, რაც სებ-ის რეგულაციამ გამოიწვია (იგულისხმება 1 ადამიანის მიმართ ვალდებულების ოდენობის მინიმალური ზღვარის განსაზღვრას 100,000 ლარის ოდენობით), 2021 წელს სავალო ფასიანი ქაღალდების ოდენობა გაიზარდა 8,858 ათასი ლარით და შეადგინა 121,448 ათასი ლარი.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კომპანიის მიერ გამოქმუშავებული მოგების უდიდესი ნაწილი მთლიან კაპიტალში რჩება, ხოლო დივიდენდის სახით უმნიშვნელო თანხა გაიცემა, რაც კომპანიის განვითარების მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს. კომპანიის მთლიანი კაპიტალი წინა წელთან შედარებით 30,082 ათასი ლარით (14%) გაიზარდა და 250,308 ათასი ლარი შეადგინა.

ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

დასრულებული წლისათვის (ათასი ლარი)			
ათასი ლარი თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	57 789.00	47 298.00	10 491.00
წლის მოგება	41 277.00	43 242.00	-1 965.00
მთლიანი აქტივები	482 997.00	460 552.00	22 445.00
კლიენტებზე გაცემული სესხები	366 416.00	305 997.00	60 419.00
მთლიანი ვალდებულებები	232 689.00	240 326.00	-7 637.00
მთლიანი კაპიტალი	250 308.00	220 226.00	30 082.00

„კომპანიაში დიდი ყურადღება ექცევა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ საშუალო ლიკვიდობის კოეფიციენტის დონეს, რომელიც ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ზღვარს ქვემოთ არასდროს ჩამოსულა და 2021 წლის მდგომარეობით 33,5%-ით განისაზღვრა“.

ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

კომპანია მთელი საქართველოს მასშტაბით წარმოდგენილია 49 ფილიალით. კომპანიის პროდუქტებით, როგორცაა: იპოთეკური და ლომბარდული სესხი, ფასიანი ქაღალდები და ფულადი გზავნილები, 428 000-ზე მეტი მომხმარებელი სარგებლობს, 2021 წლის მონაცემებით. მათი რიცხვი კიდევ უფრო მატულობს წლიდან წლამდე.

2021 წლის მდგომარეობით კომპანიაში ფუნქციონირებდა შემდეგი ფილიალები:

1	ვ აკცენტრალური ფილიალი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 70
2	ვაკე სერვის ცენტრი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. N12
3	პუშკინის ფილიალი	თბილისი	პუშკინის ქუჩა 21
4	თამარ მეფის ფილიალი	თბილისი	თამარ მეფის გამზ. 9
5	ვარკეთილის ფილიალი	თბილისი	ჯავახეთის ქ. 2
6	საბურთალოს ფილიალი	თბილისი	ალ. ყაზბეგის გამზ. N41
7	ნაძალადევის ფილიალი	თბილისი	დადიანის ქ.N77
8	გლდანის ფილიალი	თბილისი	ხიზანიშვილის ქ N1
9	პეკინის ფილიალი	თბილისი	პეკინის ქ. 5
10	ლილოს ფილიალი	თბილისი	კახეთის გზატკეცილი N112

11	დიდუბის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 141ა
12	ბულაჩაურის ფილიალი	თბილისი	ა. კალანდაძის ქუჩა 4
13	რუსთავის ფილიალი	რუსთავი	მეგობრობის ქ. N3
14	რუსთავის ფილიალი 2	რუსთავი	კოსტავას ქ. 19
15	მარნეულის ფილიალი	მარნეული	შ. რუსთაველის 60ა
16	თელავის ფილიალი	თელავი	ქ. წამებულის ქუჩა . N11
17	გორის ფილიალი	გორი	ი. ჭავჭავაძის გამზ. .N6
18	ხაშურის ფილიალი	ხაშური	ი.სტალინის ქუჩა. N112
19	სამტრედიის ფილიალი	სამტრედია	ჭავჭავაძის ქუჩა .N13
20	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ჭავჭავაძის გამზირი. N62
21	ქუთაისის ფილიალი 2	ქუთაისი	დავით აღმაშენებლის მოედანიN2
22	ქუთაისის ფილიალი 3 (ნიკეა)	ქუთაისი	ნიკეას ქ. N2
23	წყალტუბოს ფილიალი	წყალტუბო	ი. ჭავჭავაძის ქ. N9
24	ზესტაფონის ფილიალი	ზესტაფონი	დ. აღმაშენებლის ქ. .N87
25	ფოთის ფილიალი	ფოთი	ძ. ლოლუას ქ.2.
26	ბათუმის ფილიალი	ბათუმი	ი. ჭავჭავაძის ქ. 25
27	ბათუმის ფილიალი 2	ბათუმი	ბარათაშვილის ქ. 18
28	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	ზვიად გამსახურდიას გამზ. 28
29	გურჯაანის ფილიალი	გურჯაანი	წმინდა ნინოს ქ. N1
30	დიდი დიდმის ფილიალი	თბილისი	იოანე პეტრიწის N 13
31	რუსთაველის ფილიალი	თბილისი	შოთა რუსთაველის გამზ. N31/13
32	მუხიანის ფილიალი	თბილისი	ა. გობრონიძის ქ. N 1ბ
33	ქობულეთის ფილიალი	ქობულეთი	შოთა რუსთაველის N 3
34	სამგორის ფილიალი	თბილისი	მოსკოვის გამზ. N1
35	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 50
36	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	მ. კოსტავას 5ა
37	სენაკის ფილიალი	სენაკი	ი. ჭავჭავაძის 123
38	ვაჟა-ფშაველას ფილიალი	თბილისი	ვაჟა-ფშაველას IV კვ. კორპ. 3ბ
39	სარაჯიშვილის ფილიალი	თბილისი	გურამიშვილის გამზ. N45

40	დიღმის მასივის ფილიალი	თბილისი	ევგენი მიქელაძის ქ. N7ა
41	ჭიათურის ფილიალი	ჭიათურა	ნინოშვილის ქ. N 9
42	წერეთელის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 114ა
43	ოზურგეთის ფილიალი	ოზურგეთი	ა. წულაძის ქ. N5
44	ახალქალაქის ფილიალი	ახალქალაქი	თავისუფლების ქ. N71
45	ახალციხის ფილიალი	ახალციხე	კოსტავა ქ. N10
46	კასპის ფილიალი	კასპი	სააკაძის ქ. N 88
47	ბოლნისის ფილიალი	ბოლნისი	სულხან-საბა ორბელიანის 101
48	ბორჯომის ფილიალი	ბორჯომი	მესხეთის 3
49	ქუთაისი - ბუკიას ფილიალი	ქუთაისი	ბუკიას და ავტომშენის ქუჩის კვეთა

დასაქმების საკითხები

ჩვენი გუნდი

შპს მისო „რიკო ექსპრესში“ დასაქმებულია 555 თანამშრომელი. თანამშრომელთა მიღება ხდება გასაუბრების საფუძველზე. უამრავი კანდიდატიდან კომპანია არჩევს ყველაზე მოტივირებულ, მონდომებულ და კეთილსინდისიერ თანამშრომლებს, რომლებიც თავიდან მიიღებიან სტაჟირების ხელშეკრულების საფუძველზე. სტაჟირების წარმატებულად გავლის შემდგომ მათთან იდება ძირითადი დასაქმების ხელშეკრულება.

საქმიანობაში უმთავრესი და უპირველესი არის ადამიანური რესურსი, ამიტომ ვცდილობთ მათთვის შეიქმნას ოპტიმალური და ჯანსაღი პირობები ეფექტური და წარმატებული შრომისათვის. თანამშრომლებისადმი მიდგომის საბაზისო საყრდენი არის სამართლიანობა, რაც გამოიხატება ადეკვატური ანაზღაურებით და პრემიების გაცემით, ყოველწლიურად ხდება ხელფასის გადახედვა და ზრდა. არ ხდება უსაფუძვლო პრივილეგიები სამსახურში აყვანის დაწინაურების, ხელფასის თუ პრემიის გაცემისას. კომპანია იღებს თავის წილ პასუხისმგებლობას დასაქმებულების წინაშე და სანაცვლოდაც მათგან მოითხოვს კეთილსინდისიერ და ნაყოფიერ საქმიანობას მასზე დაკისრებული მოვალეობის შესრულებისას, რაც გათვალისწინებულია კომპანიის მიერ გამოცემულ შინაგანაწესში.

უსაფრთხოება და ჯანსაღი გარემო სამუშაო ადგილზე

კანონმდებლობის შესაბამისად კომპანიაში დაცულია უსაფრთხოების სტანდარტები, რათა თანამშრომლებისთვის შექმნილი იყოს ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემო.

კომპანიის სათავო ოფისსა და ფილიალებში მოწყობილია აუდიო-ვიდეო მონიტორინგისა და სიგნალიზაციის სისტემები. სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, ზოგიერთ ადგილას გამოყენებულია ბეტონის კედლები და დაჯავშნილი მინები. ყველა თანამშრომელი დატრენინგებულია, თუ როგორ უნდა მოიქცეს საეჭვო სიტუაციებში. ყოველივე აღნიშნული უზრუნველყოფს თანამშრომელთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვასა და უსაფრთხოებას.

ფილიალებში განთავსებულია ცეცხლმაქრები და შენობის საევაკუაციო გეგმა, რომლის შესახებაც ინფორმირებულები არიან თანამშრომლები. ასევე, გამართულია სავენტილაციო სისტემა, რაც დადებითად აისახება თანამშრომლის ჯანმრთელობასა და შრომის ნაყოფიერებაზე.

კომპანია თავისი ხარჯებით უზრუნველყოფს ყველა თანამშრომელს ჯანმრთელობის და სამოგზაურო დაზღვევით.

კომპანია ზრუნავს არამარტო თანამშრომლების უფლებების დაცვაზე, არამედ მომხმარებელთა უფლებებზეც. ამ მიზნით შემუშავებულია შესაბამისი პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს მომხმარებელთა პრეტენზიების მიღებას, განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესს. მუდმივად ხდება შემოსულ პრეტენზიებზე რეაგირება.

სამომავლო გეგმები

კომპანიის მიზანია განვითარების მაღალი მაჩვენებლების შენარჩუნება, საქართველოს მასშტაბით ყველა რეგიონში ფილიალების გახსნა, კადრების მოზიდვა, მოსახლეობისთვის ფინანსური მომსახურებისას მეტი კომფორტის მიწოდება და რაც მთავარია წლიური ბრუნვის შენარჩუნება და ზრდა, რაც თავის მხრივ ბიუჯეტში მიმართული თანხების ზრდის პირდაპირპროპორციულია.

კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიის ბიზნესი რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, ასევე, ბიზნეს ოპერაციების საწარმოებლად საჭირო ყველა ნებართვის მოპოვებას ან მათი პირობების დაცვას ან და თუ საგადასახადო ინსპექცია აღმოაჩენს დარღვევებს, კომპანიას შეიძლება დაუწესდეს სერიოზული საურავები და ჯარიმები ან უფრო მკაცრი საწესდები, მათ შორის კომპანიის ბიზნეს აქტივობის მნიშვნელოვანი ნაწილის შეწყვეტა, რეგისტრაციის შეჩერება ან გაუქმება ან სისხლისსამართლებრივი სასჯელის გამოყენება მომუშავე ოფიცრების მიმართ.

თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, კომპანიას შესაძლოა აეკრძალოს სამომხმარებლო სესხების გაცემა. მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთებზე ზედა ზღვარის შემოღებამაც შეიძლება გააუარესოს კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების რეგულირებისთვის „მსუბუქი ზედამხედველობის რეჟიმს“ იყენებს, ნებისმიერი ცვლილება ამ

რეგულაციებში და ამ ცვლილებებთან შესაბამისობა რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მომავალ ოპერაციებს.

სექტორში ოპერირებისთვის მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებმა უნდა შეასრულონ ეროვნული ბანკის მოთხოვნები, რომლებიც მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რეგისტრირებას ეხება. მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მიმართ მთავარი მოთხოვნებია: 1) მინიმუმ 1 000 000 ლარის ოდენობის საწესდებო კაპიტალი, 2) სესხების გაცემა 100 000 ლარამდე, 3) მხოლოდ საკრედიტო ოპერაციების განხორციელება და უარის თქმა მომხმარებლებისგან დეპოზიტების მიღებაზე, 4) წლიური საპროცენტო განაკვეთის მაქსიმუმია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მაქსიმუმ 50%-მდე და 5) წლიური ჯარიმის საპროცენტო განაკვეთი სესხის ძირითადი თანხის მაქსიმუმ 1,5-მაგ ოდენობამდე.

2018 წლის იანვრიდან მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთზე ზედა ზღვრის დაწესების შედეგად რამდენიმე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციამ შეწყვიტა საქმიანობა, რადგან ფუნქციონირებისთვის საჭირო საოპერაციო მოგებას ვეღარ იღებდა. ამრიგად, არსებულ მოთხოვნებში რაიმე ცვლილებამ ან ახალი მოთხოვნების შემოღებამ შეიძლება კომპანია აიძულოს, შეწყვიტოს ოპერირება მოთხოვნებთან შეუსაბამობის გამო ან იმის გამო, რომ ბიზნესი ვერ აკმაყოფილებს ამგვარ მკაცრ მოთხოვნებს.

ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური კომპანიების მთავარ საფრთხეს წარმოადგენს საბაზრო, საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები. **საბაზრო რისკს** წარმოადგენს სავალუტო და საპროცენტო რისკები. **საკრედიტო რისკი** ეს არის კონტრაგენტების მიერ თავისი ვალდებულებების შესრულების უუნარობით გამოწვეული დანაკარგი, კერძოდ პროცენტების და ვალის ძირითადი თანხის საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში გადაუხდელობის გამო. კომპანიის მთავარი ამოცანაა მოახდინოს რისკების იდენტიფიკაცია და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება. ხორციელდება კომპანიაში არსებული ქონებისა და რესურსების პროდუქტიული განაწილება და გამოყენების ხელშეწყობა, აქტივების დაცვა და გაძლიერება, ადამიანური რესურსებისა და ინსტიტუციონალური ცოდნის ბაზის განვითარება და გაძლიერება, ოპერაციების ოპტიმიზაცია და სხვა. კომპანია აფასებს იდენტიფიცირებულ რისკებს, თუ რომელი და რა დონის რისკისთვის არის მზად, ასევე რა ღონისძიებები გაატაროს რისკის შესამცირებლად. რისკების შემცირების მიზნით, კრედიტის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილებები მიიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე. უზრუნველყოფის საშუალებებს კომპანია იყენებს საკრედიტო რისკის შესამცირებლად.

საკრედიტო, საბაზრო და სხვა რისკების მიმოხილვა

კომპანიის საქმიანობისათვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისთვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის

გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიებისა და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე, დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში), გაცემული სესხების, დებიტორული დავალიანების და წარმოებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას. სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება, სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 000 ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და აანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნიან, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში თუ მსესხებელი 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი დამატებით მიცემულ ვადაშიც არ დაფარავს დავალიანებას, მაშინ კომპანია ჩამოწერს სესხს და ყიდის უზრუნველყოფის საგანს.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე, ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული

უმრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 60 დღეზე მეტი დღითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნა და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად. თუმცა, ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოების ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს კიდევ 3 თვე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც განაპირობებს ინვესტიციის ღირებულების შემცირებას საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების გამო. ეს ფაქტორები გავლენას ახდენენ მთლიანად პროცესზე და ფინანსური ბაზრების მდგომარეობაზე. იგი შეიძლება შემცირდეს მხოლოდ აქტივების დივერსიფიცირებით, რომლებიც არ არიან კორელირებული ბაზართან როგორცაა ალტერნატიული კლასის აქტივები. საბაზრო რისკს „სისტემურ რისკსაც“ უწოდებენ, რადგან ის დაკავშირებულია ფაქტორებთან, მაგალითად როგორცაა რეცესია, რომელიც გავლენას ახდენს მთლიანად ბაზარზე. საბაზრო რისკი მოიცავს შემდეგ რისკ ფაქტორებს, რომელთა ერთობლიობაც ქმნის საბაზრო რისკს:

1. სავალუტო რისკი - ეს არის სავალუტო გაცვლის კურსის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.
2. კაპიტალის რისკი - აქციათა ფასის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.
3. ინფლაციის რისკი - ინფლაციამ პოტენციურად შეუძლია განაპირობოს ფასების ზრდა ყველა საქონელზე და მომსახურებაზე, რომელიც თავის მხრივ იწვევს ფულის გაუფასურებას.
4. სასაქონლო რისკი - სასაქონლო ფასების ცვლილებას შეუძლია დრამატული ცვლილებების გამოწვევა, მაგალითად ფასების ცვლილება მეტალზე იწვევს მნიშვნელოვან ცვლილებებს ღირებულებაზე.
5. საპროცენტო განაკვეთების რისკი - რისკი, რომელიც მოდის პროცენტის გაზრდის ან შემცირების საფუძველზე.

ფინანსური ისტებლიშმენტი რუტინულად ეჩეხება სხვადასხვა ტიპის რისკებს საოპერაციო საქმიანობისას. რისკები განპირობებული ფინანსური ზარალის გაურკვევლობით, შეუძლია დაასახიჩროს ბიზნესი ან ზიანი მიაყენოს დროსთან ერთად თუ დროულად არ დავძლევთ მას. რისკის მართვის მექანიზმი უნდა შემუშავდეს რისკების მართვის ფილოსოფიის საფუძველზე, რათა მინიმიზაცია გავუკეთოთ იმ რისკებს, რომელთაც შეუძლიათ მნიშვნელოვნად დააზარალონ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა. ეს გულისხმობს პოტენციური რისკების გამოვლენას, ანალიზს და იმ ღონისძიებების გატარებას, რომელიც ამ რისკებს შეამცირებს ან გააუვნებლებს.

ყველაფერი ზემოთ თქმულიდან გამომდინარე კომპანიის ძირითადი ამოცანაა თანამედროვე მეთოდებით და ტექნოლოგიებით ყველა საჭირო ინფორმაციის მოძიება, შეგროვება და ანალიზი.

ამავდროულად საოპერაციო საკრედიტო რისკების ეფექტური მართვა და სახელმწიფო რეგულაციების სწორი გაგება და შესატყვისი შიდა განაწესის პოლიტიკის შემუშავება რათა კომპანიის მართვა შეესაბამებოდეს სახელმწიფო რეგულაციებს და ნორმატივებს. ყველაფერი ეს არის ერთ-ერთი პერსპექტიული ინსტრუმენტი, რომელიც ხელს შეუწყობს გავიგოთ ყველაზე მკაცრი, პერმანენტული და მნიშვნელოვანი რისკების პოტენციური ბიზნესში და უზრუნველყოთ დანაკარგების შემცირება კომპანიის საქმიანობაში.

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტაში.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი, ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით. საოპერაციო რისკის შემცირება ხდება კონტროლის სისტემის მეშვეობით, რაც გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, თანამშრომლების სპეციალიზირებას, შიდა აუდიტს.

საკრედიტო რისკის მართვა კოვიდ-19-ის პერიოდში

კომპანია ანალიზს უკეთებს საკრედიტო რისკის პოლიტიკას, რათა შესაბამისობაში იყოს ახალ მიდგომებთან. დროულად ხდება რისკებზე რეაგირება და შესაბამისი ზომების მიღება, რაც მოიცავს რისკის კრიტერიუმებისა და მოცულობის იდენტიფიკაციას; გაუფასურებული რისკის პოზიციების იდენტიფიკაციას; საკრედიტო კონცენტრაციის მონიტორინგს.

გარემოს დაცვის საკითხები

კომპანია, გარემოს დაცვის მიზნით, გამონაბოლქვის შესამცირებლად, ეტაპობრივად ახორციელებს საწვავზე მომუშავე მანქანების ელექტრო მანქანებით ჩანაცვლებას.

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს ჩათვლით ათას ლარში): 2020 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 295 ათასი ლარი, 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო 210 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგოძე

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2021 და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს ჩათვლით ათას ლარში): 2020 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 295 ათასი ლარი, 2021 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო 210 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგოძე

**შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია
„რიკო ექსპრესი“**

ფინანსური ანგარიშგება

*2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	4
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	7

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	8
2. მომზადების საფუძველი	9
3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	20
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	21
6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	22
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	22
8. ძირითადი საშუალებები	26
9. იჯარა	27
10. მოგების გადასახადი.....	28
11. სხვა აქტივები.....	30
12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები	30
13. ნასესხები სახსრები	30
13. ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)	31
14. სხვა ვალდებულებები.....	31
15. კაპიტალი.....	31
16. პირობითი ვალდებულებები	32
17. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი.....	32
18. სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	32
19. რისკის მართვა.....	33
20. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	44
21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	45
22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	48
23. კაპიტალის ადეკვატურობა	49
23. კაპიტალის ადეკვატურობა	50
24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	50
25. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები.....	50

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“
პარტნიორს და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA-კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

კომპანიის 2021 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს კომპანიის 2021 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2021 წლის მმართველობითი ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

**Building a better
working world**

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან თავისუფალი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, შესწევს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.

**Building a better
working world**

- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2022 წლის 19 ივლისი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	69,923	115,464
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	5	1,549	4,639
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	366,416	305,997
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		-	883
აქტივის გამოყენების უფლება	9	6,829	5,695
ძირითადი საშუალებები	8	15,284	16,072
არამატერიალური აქტივები		154	57
სხვა აქტივები	11	22,842	11,745
სულ აქტივები		482,997	460,552
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	6	358	2,178
გამომწვეული მარტივი თამასუქები	12	121,448	112,590
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		1,095	-
ნასესხები სახსრები	13	95,444	113,584
საიჯარო ვალდებულება	9	7,014	5,670
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	10	2,765	2,027
სხვა ვალდებულებები	14	4,565	4,277
სულ ვალდებულებები		232,689	240,326
კაპიტალი	15		
საწესდებო კაპიტალი		1,584	1,584
გაუნაწილებელი მოგება		248,724	218,642
სულ კაპიტალი		250,308	220,226
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		482,997	460,552

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად 2022 წლის 19 ივლისს

თამარ გოგოძე აღმასრულებელი დირექტორი

გულიდა საჯაია უფროსი ბუღალტერი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		73,575	59,740
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		920	751
		74,495	60,491
საპროცენტო ხარჯი			
ნასესხები სახსრები		(9,506)	(7,225)
მარტივი თამასუქები		(6,640)	(5,638)
საიჯარო ვალდებულება		(561)	(330)
		(16,707)	(13,193)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		57,789	47,298
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემობრუნება	7	51	330
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის მოძრაობის შემდეგ		57,839	47,628
საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან		7,204	6,064
საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა/(ზარალი):			
– სავალუტო ოპერაციები		9,908	9,171
– საკურსო სხვაობები		(1,016)	4,971
– ვალუტაში გამოსახული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები		(5,046)	(2,525)
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი	17	2,365	3,438
არასაპროცენტო შემოსავალი		13,415	21,119
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი		(13,638)	(11,371)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(3,736)	(2,621)
სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	18	(5,120)	(4,304)
არასაპროცენტო ხარჯი		(22,493)	(18,296)
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე		48,761	50,451
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(7,484)	(7,209)
წლის მოგება		41,277	43,242
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		41,277	43,242

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
2020 წლის 1 იანვარი	1,584	177,442	179,026
წლის მოგება	-	43,242	43,242
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	43,242	43,242
გამოცხადებული დივიდენდები (15-ე შენიშვნა)	-	(2,042)	(2,042)
2020 წლის 31 დეკემბერი	1,584	218,642	220,226
წლის მოგება	-	41,277	41,277
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	41,277	41,277
გამოცხადებული დივიდენდები (15-ე შენიშვნა)	-	(11,194)	(11,194)
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,584	248,724	250,308

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2020	2020
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		73,436	59,349
გადახდილი პროცენტი		(16,772)	(12,672)
შემოსულობა დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვიდან		5,158	6,375
შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ვაჭრობის ოპერაციებიდან და უცხოური ვალუტის წარმოებულ ინსტრუმენტებიდან		3,042	8,398
ფულადი გზავნილებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი		7,204	6,064
მიღებული სხვა შემოსავალი		348	129
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(12,808)	(10,669)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(5,459)	(4,109)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		54,149	52,865
ცვლილება საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(74,947)	(42,728)
სხვა აქტივები		469	261
სხვა ვალდებულებები		(200)	626
(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული)/საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		(20,530)	11,024
გადახდილი მოგების გადასახადი		(5,682)	(6,678)
(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(26,211)	4,346
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
საბანკო ანაბრების წმინდა თანხების გამოტანა (განთავსება)		3,090	(4,639)
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,036)	(5,136)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		410	2,107
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		1,464	(7,668)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
ნასესხები სახსრებიდან შემოსული თანხები	24	140,300	101,830
ნასესხები სახსრების დაფარვა	24	(158,411)	(43,685)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა	9	(1,309)	(1,346)
(გადახდილი)/გამომშვებული მარტივი თამასუქები, წმინდა	24	14,758	(10,572)
გადახდილი დივიდენდები	15	(11,194)	(2,042)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(15,856)	44,185
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(4,938)	11,128
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა		(45,541)	51,991
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	115,464	63,473
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	69,923	115,464

8-50 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ (შემდგომში „კომპანია“, რეგისტრაციის ნომერი: 205034639) 2004 წლის 1 ივლისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ფორმით.

2007 წლის 11 აპრილს კომპანია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ („სებ“) დარეგისტრირდა, როგორც მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია, რეგისტრაციის ნომრით #80407. 2013 წლის 26 ივნისს კომპანიას სებ-ისგან მიენიჭა კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის სტატუსი.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: ჭავჭავაძის გამზირი #70, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა უძრავ-მოძრავი ქონებით (ძირითადად, ძვირფასი ლითონებით და უძრავი ქონების ობიექტებით) უზრუნველყოფილი მცირე და საშუალო ზომის სესხების გაცემა ფიზიკურ პირებზე, სავალუტო ოპერაციები და ფულადი გზავნილები.

2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელი ქალბატონი დალი ურუშაძე იყო.

ბიზნესგარემო

კომპანიის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. კომპანია გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა განაგრძობს განვითარებას, თუმცა ის ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებებს, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფი გავრცელების გამო, ბევრი ქვეყნის მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც, შემოიღო ზომები პანდემიასთან საბრძოლველად. ეს ზომები მოიცავს მოგზაურობაზე შეზღუდვებს, კარანტინს, ბიზნესების დახურვას და გარკვეული ადგილების მასშტაბურ ჩაკეტვას. ამ ღონისძიებებმა იმოქმედა საერთაშორისო მიწოდების ჯაჭვზე, საქონლის და მომსახურებების მოთხოვნაზე და ბიზნეს-საქმიანობების მასშტაბზე. მოსალოდნელია, რომ პანდემია და მასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური ღონისძიებები გავლენას მოახდენენ ინდუსტრიების ფართო სპექტრის საწარმოების საქმიანობაზე.

მხარდაჭერის ღონისძიებები გატარდა მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ, კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკურ ვარდნასთან გამკლავების მიზნით. პროგრამაში შედის ისეთი ღონისძიებები, როგორც არის დაზარალებული დარგებისა და პირების სესხების სუბსიდირება, გადახდების გადავადება და გარკვეული სავალდებულო შეზღუდვების მოხსნა, რათა ფინანსურმა სექტორმა შეინარჩუნოს რესურსების მოწოდების უნარი, ხოლო მომხმარებლებმა თავიდან აიცილონ კოვიდ-19-ის გამო გამკაცრებული ზომების შედეგად ლიკვიდურობის დეფიციტი.

კომპანია განაგრძობს პანდემიის და ეკონომიკური პირობების ცვლილების ეფექტი მის საქმიანობებზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ფინანსურ შედეგებზე.

კომპანიას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისთვის ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ასახული აქვს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების შეცვლილი შეფასება მის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში (მე-7 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული.

კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ლარი. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლ“) თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

კომპანიამ პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2021 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ მოცემულ სტანდარტებს და ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ძალაში შევიდა 2021 წლის 1 იანვარს, გავლენა არ ჰქონიათ კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- საპროცენტო განაკვეთის ბენჩმარკების ფუნდამენტური რეფორმა – ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16–ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი (შიდა საბანკო განაკვეთის (IBOR) რეფორმის მე-2 ეტაპი);
- „კოვიდ-19–თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ 2021 წლის 30 ივნისის შემდეგ ფასს (IFRS) 16–ის ცვლილება (კომპანიის მიერ ვადაზე ადრე მიღებული).

გამოცემული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ შესულა ძალაში

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცებამდე გამოიცა რამდენიმე ახალი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია და განხორციელდა ცვლილებები საკანონმდებლო სტრუქტურაში, რომლებიც ძალაში არ იყო შესული ფინანსური ანგარიშგების მიმდინარე პერიოდისთვის და რომლებიც კომპანიამ წინასწარ დანერგა. კომპანია გეგმავს ამ ცვლილებების მიღებას მათი ძალაში შესვლის მომენტიდან:

- ბასს (IAS) 16 „ძირითადი საშუალებები: ამონაგები დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“ (ძალაშია 2022 წლის 1 იანვრიდან);
- ფასს (IFRS) 3–ის ცვლილება „კონცეპტუალური მიდგომა“ (ძალაშია 2022 წლის 1 იანვრიდან);
- ბასს (IAS) 37–ის ცვლილება „დამამძიმებელი ხელშეკრულებები – ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ (ძალაშია 2022 წლის 1 იანვრიდან);
- ბასს (IAS) 1–ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს–ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ – სააღრიცხვო პოლიტიკებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა (ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან);
- ბასს (IAS) 8–ის ცვლილება – სააღრიცხვო პოლიტიკებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები და სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან);
- ბასს (IAS) 12–ის ცვლილება – ერთი გარიგებიდან წარმოშობილ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი (ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან);
- ფასს (IFRS) 17 – „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან);
- ბასს (IAS) 1–ის ცვლილება – „ვალდებულებების მოკლე ან გრძელვადიანად კლასიფიცირება“ (ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან);

კომპანიის ხელმძღვანელობა არ მოელოს, რომ ახალი სტანდარტების და ცვლილებების გამოყენება მომავალში რაიმე სახის გავლენას მოახდენს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებენ საბაზრო – და მინიმალურად – არასაბაზრო მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია ანგარიშსწორების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც შესყიდული აქტივი კომპანიას გადაეცა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

კომპანიამ მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელების საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

კომპანია მისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. კომპანიამ შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

კომპანია კლიენტებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაცულია ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ამ პირობების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ არის განსაზღვრული.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

კომპანია თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

კომპანიის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები კომპანიის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება კომპანიის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, კომპანია არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, კომპანია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, კომპანია იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთისგან და საკრედიტო დაწესებულებებისგან მისაღები მოთხოვნამდე და გაცემიდან 90 დღის ვადის მქონე თანხებისგან და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, კომპანია უცხოურ სავალუტო ბაზარზე იყენებს სავალუტო სვოპებს. კონტრაქტები უმეტესად ადგილობრივი ბანკებია.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია შესაბამისი ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ფარგლებში.

მიუხედავად რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის წარმოებული ინსტრუმენტებისა. ეს ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს ჰეჯირების აღრიცხვას.

ნასესხები სახსრები და გამოშვებული მარტივი თამასუქები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად კომპანიას წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს გამოშვებულ მარტივ თამასუქებსა და ნასესხებ სახსრებს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ კომპანია გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1-ლი დონის მდგენელი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ კომპანია აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში ან ხარჯებში, შესაბამისად;
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ კომპანია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს, როგორც შემოსულობას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევა.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო თანხების სრულად და მნიშვნელოვანი დაგვიანების გარეშე მესამე მხარეებისთვის გადახდის ვალდებულება „გადაცემის“ ხელშეკრულების თანახმად; და
- ▶ კომპანიამ (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან – მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანია შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. სალომბარდო სესხები, მათ შესაბამის რეზერვთან ერთად, ჩვეულებრივ, ჩამოიწერება და უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრება ხდება მაშინ, როდესაც შესაბამისი სესხი 60–90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. უიმედო იპოთეკური სესხები ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ამოღების პროცედურები სრულდება ან ფულადი ნაკადების შემდგომი მიღება აღარ არის მოსალოდნელი მსესხებლისგან ან უზრუნველყოფის საგნიდან, რასაც შეიძლება 2 წელი დასჭირდეს. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

იჯარა

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და აქტივის გამოყენების უფლებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

აქტივის გამოყენების უფლება

კომპანია აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინიციატივების გამოკლებით. სანამ კომპანიას არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, კომპანია იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში ნაგულისხმევი პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება – განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას, აქტივების კონკრეტულ იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად (ე.ი. 15 ათასზე ნაკლები) მოიაზრებიან. საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა აქტივის ან ვალდებულების პირველადი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე), რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძვირფასი ლითონები

ოქრო და სხვა ძვირფასი ლითონები, რომლებიც მიიღება უზრუნველყოფის საგნის სახით უიმედო მსესხებლებისგან სესხების დასაფარად, თავდაპირველად აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელიც უტოლდება დასაკუთრების თარიღისთვის დაფარული სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებას. ამის შემდეგ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც განისაზღვრება გადადნობის მოსალოდნელი დანახარჯებით შემცირებული ბლუმბერგის შეთავაზებული ფასით. სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და ოქროს ზოდების გასხვისების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი აღირიცხება სხვა შემოსავლის ფარგლებში. რადგან ძვირფასი ლითონების და სხვა დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვა ძირითად შემოსავლის წყაროსთან (კომპანიის საქმიანობები) არ არის დაკავშირებული, კომპანია ამგვარი გარიგებების შედეგებს აღრიცხავს იმავე გარიგებებიდან წარმოქმნილ ხარჯებთან დაკავშირებული ნებისმიერი შემოსავლის გამოკლებით.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გაუფასურების შეფასება ხდება მაშინ, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების ამოღება შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
შენობა-ნაგებობები	25
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	5
საოფისე აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები	5
სხვა	5

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ცვეთა ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმცირეს ვადაზე.

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. პირველადი აღიარებისას არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 7 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ამორტიზაციის ვადების გადახედვა ხდება მინიმუმ ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

რეზერვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მისაღები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სარწმუნოდ შეფასება.

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

კომპანია ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ კომპანია გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, კომპანია დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

კომპანია გამოიმუშავებს საკომისიოს ფულადი გზავნილებიდან, რომელთა აღიარებაც ხდება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია განიხილება ინდივიდუალურ შესასრულებელ მოვალეობად. დარიცხული შემოსავლის დაფარვას ჩვეულებრივ ადგილი აქვს საბაზისო გარიგების პარალელურად, ან გარიგების თარიღიდან 30 დღის ვადაში.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის ნაწილში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს–ის შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, კომპანიის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კლიენტებზე გაცემული სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9–ის საფუძველზე, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. კომპანიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ კომპანიის კრიტერიუმი იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ ასოციაციების განსაზღვრა მაკროეკონომიკურ სცენარებს და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ–ის ზრდის განაკვეთი და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება, მოსალოდნელი დეფოლტის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ მომავალზე ორიენტირებული მაკროეკონომიკური სცენარების და მათი ალბათობის კოეფიციენტის შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის პორტფელის საკრედიტო ხარისხზე და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კოვიდ–19–ის გავლენის ფარგლებში, კომპანიამ განაახლა საპროგნოზო ინფორმაცია, მათ შორის მაკროეკონომიკური ინდიკატორების და უზრუნველყოფის ღირებულების პროგნოზირების, ასევე შესაბამისი სცენარების ტვირთის ჩათვლით. კომპანიამ განაგრძო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული დონეზე ოქროს ფასის მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი შემცირების ვარაუდზე დაფუძნებული სცენარის გამოყენება, ასევე კონკრეტული მოდელის შემდგომი კორექტირებები და დამატებითი გადაფარვები 2020 და 2021 წლების დეფოლტის განვლილი სტატისტიკების გათვალისწინებით, რომელთა ხარისხსა და შესაბამისობაზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა სახელმწიფოს მიერ დადგენილმა საშეღავათო პერიოდებმა, კოვიდ–19–ის პანდემიის გავრცელებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების სათანადოდ ასახვის მიზნით. მოდელის შემდგომი და გადაფარვის კორექტირებების კუმულაციურ ეფექტს არსებითი გავლენა არ ჰქონია 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება–ზარალში აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხაზე, ოქროზე მაღალი ფასების დადებითი გავლენის გამო, რომელიც დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე ნაკლებ ოდენობად გარდაიქმნება კომპანიის სალომბარდო პორტფელში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით, რომელიც აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში 2021 წლის 31 დეკემბერს 1,034 იყო (2020 წ.: 665). დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-7 და 19-ე შენიშვნებში.

განუსაზღვრელობის შეფასება

იჯარა – ხელშეკრულებების საიჯარო პირობების განსაზღვრა განახლებული განახლების და შეწყვეტის შესაძლებლობით

კომპანია განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს. კომპანიას არ უღიარებია საიჯარო ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების წილისთვის, 5–10 წელზე მეტ პერიოდებში შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით (საბაზისო აქტივების ხასიათიდან გამომდინარე), რომელიც მნიშვნელოვან მსჯელობას წარმოადგენს. შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით, რომლით სარგებლობაც მოსალოდნელია და იმ საიჯარო გადახდებმა, რომლებთან დაკავშირებითაც საიჯარო ვალდებულებები არ აღიარებულა, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 10,085 ლარი შეადგინა (2020 წ.: 7,518 ლარი).

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2021	2020
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	45,021	46,854
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	24,902	68,610
	69,923	115,464

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 20,762 ლარი, ანუ სხვა საკრედიტო ინსტიტუტებში მიმდინარე ანგარიშების და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების 78% (2020 წ.: 66,867 ლარი, ანუ 91%) განთავსებულია სამ (2020 წ.: სამი) ქართულ ბანკში, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ „BB–“–დან „BB+“–მდე რეიტინგები (სარეიტინგო სააგენტო „Fitch“–ისგან).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ 1,549 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 4,639) მოიცავს დოლარში გამოხატულ ვადიან ანაზარს, რომელიც საქართველოს ერთ ბანკშია განთავსებული გარე საკრედიტო რეიტინგის გარეშე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ანაზარი დაგირავებულია იმავე ბანკისგან მიღებული 19,049 ლარის ოდენობით სესხის უზრუნველყოფის სახით.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტებზე და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა და პერიოდის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია. საკრედიტო დაწესებულებებში მიმდინარე ანგარიშებში და მოთხოვნებში საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ შექმნის თარიღის შემდეგ საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდა არ დაფიქსირებულა.

(ათას ლარში)

6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამსუბუქებლად კომპანია წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2021 წლის 31 დეკემბერი			2020 წლის 31 დეკემბერი		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულებები		
	პირობითი თანხა	აქტივი	პასუხის-მგე ბლობა	პირობითი თანხა	აქტივი	პასუხის-მგე ბლობა
სავალუტო ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპი – ადგილობრივი	92,798	-	358	52,309	-	2,178

სავალუტო სვოპი სახელშეკრულებო შეთანხმებაა ორ მხარეს შორის, უცხოური ვალუტის განაკვეთებში მოძრაობების აღსარიცხად, კონკრეტული პირობითი თანხის საფუძველზე.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

კომპანიამ გასცემს მცირე და საშუალო ზომის სესხებს ფიზიკურ პირებზე; იპოთეკური სესხები უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, ხოლო სალომბარდო სესხები უზრუნველყოფილია ძვირფასი ლითონებით (ძირითადად ოქროთი) და სამკაულებით.

სალომბარდო სესხები, ჩვეულებრივ, 1 თვიდან ერთ წლამდე ვადით გაიცემა და მსესხებლისა და კომპანიის ორმხრივი შეთანხმებით შესაძლებელია ვადის გაგრძელება.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2021	2020
სალომბარდო სესხები	347,956	277,660
იპოთეკური სესხები	19,494	29,002
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	367,450	306,662
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(1,034)	(665)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	366,416	305,997

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომბარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	323	7	64	394
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	478	-	-	478
დაფარული აქტივები	(408)	(3)	(2)	(412)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	2	-	(2)	-
გადატანები მე-2 ეტაპზე	-	65	(65)	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	4	-	4
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(140)	(52)	598	406
2021 წლის 31 დეკემბერს	255	22	594	868

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	217	49	4	270
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	6	-	-	6
დაფარული აქტივები	(56)	(11)	-	(67)
გადატანები მე-2 ეტაპზე	-	4	(4)	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	7	1	8
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(598)	(598)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(43)	(15)	606	548
2021 წლის 31 დეკემბერს	124	34	9	166

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	400	2	219	621
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	549	-	-	549
დაფარული აქტივები	(481)	(5)	-	(486)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	5	(2)	(3)	-
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(8)	8	-	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	4	-	4
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(142)	(1)	(151)	(294)
2020 წლის 31 დეკემბერს	323	6	65	394

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	52	-	215	267
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	73	-	-	73
დაფარული აქტივები	(104)	(14)	-	(118)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(3)	3	-	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	7	1	8
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(998)	(998)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	198	54	787	1,039
2020 წლის 31 დეკემბერს	216	50	5	271

2021 და 2020 წლებში სასესხო პორტფელის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებმაც ხელი შეუწყო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებებს მოიცავდა შემდეგს:

- ▶ 1-ლი ეტაპის სალომზარდო სესხის პორტფელის ზრდა, ახალი სესხების გაცემის შედეგად;
- ▶ 1-ლი ეტაპის იპოთეკური სესხის პორტფელის კლება გრაფიკის მიხედვით და ვადაზე ადრე დაფარვის გზით ხოლო მე-3 ეტაპის სესხებისთვის – უზრუნველყოფის დასაკუთრებით;
- ▶ მე-3 ეტაპის 598 ლარის ოდენობით უმოქმედო სესხების ჩამოწერა (2020 წ.: 998 ლარი).

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ ძვირფასი ლითონები;
- ▶ უძრავი ქონება.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვენ დამატებით უზრუნველყოფას საბაზისო სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებენ სესხის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სალომბარდო სესხების ფარგლებში უზრუნველყოფის საგნად გამოყენებული ძვირფასი ლითონების სამართლიანი ღირებულება უდრიდა 369,440 ლარს (2020 წ.: 325,625 ლარი), საიდანაც 3,728 ლარის (2020 წ.: 586 ლარი) ფლობა ხდებოდა გაუფასურებულ სესხებთან მიმართებაში.

უზრუნველყოფის საგნის არარსებობისას, გაუფასურებულ იპოთეკურ სესხებთან დაკავშირებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 5 ლარით (2020 წ.: 4 ლარი) უფრო მაღალი იქნებოდა. სესხებისთვის მთლიანი საბალანსო ღირებულებით 94,521 ლარი (2020 წ.: 181,409 ლარი) არ მომხდარა უზრუნველყოფის გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება.

2021 წელს კომპანიამ დაისაკუთრა უზრუნველყოფის საგანი ძვირფასი ლითონების სახით, 12,371 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 8,458 ლარი). კომპანია დასაკუთრებულ უზრუნველყოფას აღიარებს აქტივის სახით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რადგან ეს განსაზღვრავს, რომ ის აკონტროლებს დასაკუთრებულ აქტივებს. კომპანიის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სათანადო წესით განკარგავს, რაც მიიღწევა კომპანიის საკუთარ მაღაზიებში ან საერთაშორისო ბაზარზე ბითუმად ვაჭრობის გზით (რა ჩვეულებრივ საჭიროებს წინასწარ განსაზღვრას), აქტივის ხასიათიდან გამომდინარე.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში კომპანია აგირავებს ამ ნასესხები სახსრების ფარგლებში გაცემულ სესხებს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაგირავებული სესხების საბალანსო ღირებულებამ კომპანიის ნასესხები სახსრებისთვის 57,200 ლარი შეადგინა (2020 წ.: 131,232 ლარი) (მე-14 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	მიწა და შენობა-ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	სულ
თვითღირებულება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	13,664	5,851	4,120	1,647	25,282
შესყიდვები	582	581	323	276	1,762
გასვლები	(786)	-	-	(31)	(817)
2021 წლის 31 დეკემბერი	13,460	6,432	4,443	1,892	26,227
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	(3,271)	(3,635)	(1,202)	(1,103)	(9,211)
ცვეთის ხარჯი	(522)	(717)	(618)	(184)	(2,041)
გასხვისება და ჩამოწერა	278	-	-	31	309
2021 წლის 31 დეკემბერი	(3,515)	(4,352)	(1,820)	(1,256)	(10,943)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	10,393	2,216	2,918	544	16,072
2021 წლის 31 დეკემბერი	9,945	2,080	2,623	636	15,284
	მიწა და შენობა-ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა და სხვა	სატრანსპორტო საშუალებები	სულ
თვითღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	14,122	4,891	1,851	1,678	22,542
შესყიდვები	1,545	1,000	2,268	283	5,096
გასვლები	(2,002)	-	-	(314)	(2,316)
2020 წლის 31 დეკემბერი	13,665	5,891	4,119	1,647	25,322
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	(3,415)	(3,007)	(915)	(976)	(8,313)
ცვეთის ხარჯი	(584)	(628)	(287)	(140)	(1,639)
გასხვისება და ჩამოწერა	688	-	-	14	702
2020 წლის 31 დეკემბერი	(3,311)	(3,635)	(1,202)	(1,102)	(9,250)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	10,707	1,884	936	702	14,229
2020 წლის 31 დეკემბერი	10,354	2,256	2,917	545	16,072

კომპანიის 800 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე (2020 წ.: 951 ლარი) შენობები დაგირავებულია ქართული ბანკებისგან მიღებული სესხების უზრუნველსაყოფად (მე-14 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

9. იჯარა

კომპანია არის მოიჯარე შენობა-ნაგებობების რამდენიმე საიჯარო ხელშეკრულებაში. ამ შენობებს კომპანია საცალო ვაჭრობისთვის იყენებს. ხელშეკრულებები მეტწილად ლარში და აშშ დოლარშია გამოხატული და მათი სახელშეკრულებო ვადები 1–დან 10 წლამდეა, ჩვეულებრივ წინასწარ შეტყობინების საფუძველზე მათი შეწყვეტის შესაძლებლობით. გარიგებების პირობები ჩვეულებრივ მხოლოდ ფიქსირებულ გადახდებს განსაზღვრავს და ისინი არ მოიცავს ცვლადი გადახდები რაიმე სახის ტიპს.

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა იყო შემდეგი:

	აქტივის გამოყენების უფლება (შენობა-ნაგებობები)
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,889
შესყიდვები	4,542
ცვეთის ხარჯი	(967)
მოდიფიცირების ეფექტი	231
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,695
შესყიდვები	2,159
ცვეთის ხარჯი	(1,674)
მოდიფიცირების ეფექტი	649
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,829

მოძრაობა საიჯარო ვალდებულებებში იყო შემდეგი:

	საიჯარო ვალდებულებები
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,967
შესყიდვები	4,480
საპროცენტო ხარჯი	330
გადახდები	(1,676)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	346
მოდიფიცირების ეფექტი	223
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,670
შესყიდვები	2,159
საპროცენტო ხარჯი	561
გადახდები	(1,870)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(125)
მოდიფიცირების ეფექტი	619
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,014

(ათას ლარში)

9. იჯარა (გაგრძელება)

ჯგუფს ჰქონდა ფულადი ნაკადების მთლიანი გადინება 1,916 ლარის ღირებულების იჯარებზე (2020 წ.: 1,820 ლარი), საიდანაც დაბალი ღირებულების მქონე ერთეულების იჯარებზე ფულადი სახსრების გადინება 46 ლარი შეადგინა (2020 წ.: 144 ლარი).

31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის მომავალი ფულადი ნაკადები მის საიჯარო ხელშეკრულებებზე მოიცავდა შემდეგს:

	2021	2020
არაუგვიანეს 1 წლისა	2,547	1,648
1 წლიდან 2 წლამდე	2,640	1,888
2 წლიდან 3 წლამდე	2,027	1,820
3 წლიდან 4 წლამდე	1,481	1,299
4 წლიდან 5 წლამდე	448	766
5 წელზე გვიან	182	357
	9,325	7,778

10. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2021	2020
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(6,745)	(5,560)
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შებრუნება	(739)	(1,649)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,484)	(7,209)

საქართველოში იურიდიულ პირებს მოეთხოვებათ მოგების გადასახადის დეკლარაციების წარდგენა. 2021 და 2020 წლებში მოგების გადასახადის სტანდარტული განაკვეთი კომპანიებისთვის საქართველოში 15%-ს შეადგენდა.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2021	2020
მოგება დაბეგრამდე	48,761	50,451
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(7,314)	(7,568)
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	138	113
გამოუქვითავი დანახარჯები	(82)	(229)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	–	90
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი (ა)	(226)	385
ცვლილება აუდიარებელ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	–	–
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,484)	(7,209)

(ათას ლარში)

10. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

(ა) 2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილებები და ამოქმედების თარიღმა გადაიწია 2023 წლის 1 იანვრამდე. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ პარტნიორებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008–2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ამ ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ, კომპანიამ თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს (IAS) 12-ის „მოგების გადასახადი“ თანახმად, კომპანიამ გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია ახალი რეგულაციის ამოქმედების პერიოდებში. საგადასახადო რეგულაციების ცვლილების შედეგად, კომპანიამ აღიარა მისი გადავადებული საგადასახადო პოზიციის ცვლილებით მიღებული მოგების გადასახადის ხარჯი წმინდა ოდენობით 226 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებაში ან ზარალში (2020 წ.: საგადასახადო სარგებელი 385 ლარის ოდენობით).

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება	
	2020 წლის 1 იანვარი	მოგებაში ან ზარალში	2020	მოგებაში ან ზარალში
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე				
არამატერიალური აქტივები	6	-	6	2
გამომწვებელი მარტივი თამასუქები	66	61	127	(6)
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	64	263	327	(273)
საიჯარო ვალდებულება	-	871	871	181
სხვა ვალდებულებები	-	26	26	640
სხვა აქტივები	612	-	612	-
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	748	1,221	1,969	544
აუღიარებელი გადავადებული საგადასახადო აქტივები	(612)	-	(612)	-
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი	136	1,221	1,357	544
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი				
ძირითადი საშუალებები	(495)	303	(193)	105
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(18)	(1,730)	(1,748)	188
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	-	(839)	(839)	(1,437)
აქტივის გამოყენების უფლება	-	(604)	(604)	(140)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(377)	(1,649)	(2,027)	(739)
				(2,765)

(ათას ლარში)

11. სხვა აქტივები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2021	2020
სხვა ფინანსური აქტივები		
მოთხოვნები ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ	5,447	4,371
	5,447	4,371
სხვა არაფინანსური აქტივები		
ოქროს ზოდები	14,448	5,312
დასაკუთრებული სამკაულები	878	1,048
სხვა	2,069	1,014
	17,395	7,374
სხვა აქტივები, სულ	22,842	11,745

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ მოთხოვნებიდან წარმოქმნილი დებიტორული დავალიანებების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა.

12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები

2021 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გამოშვებული ჰქონდა მოკლევადიანი (ძირითადად, ერთწლიანი) პროცენტის მარტივი თამასუქები, რომლებიც გამოხატულია ლარში, ევროსა და აშშ დოლარში:

ვალუტები	2021	2020
აშშ დოლარი	101,953	101,634
ლარი	18,597	9,925
ევრო	898	1,031
	121,448	112,590

13. ნასესხები სახსრები

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ნასესხები სახსრები მოიცავდა შემდეგს:

	2021	2020
ადგილობრივი კომერციული ბანკებიდან ნასესხები სახსრები	91,988	109,255
დაკავშირებული მხარეებისგან ნასესხები სახსრები	3,456	4,329
	95,444	113,584

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიამ ქართული კომერციული ბანკებისგან მიიღო ლარში გამოხატული ნასესხები სახსრები 11–დან 13%–მდე საპროცენტო განაკვეთით (2020 წ.: 7%–დან 15%–მდე), რომლებიც ფიქსირებულგანაკვეთიანი და თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR) ასევე საქართველოს ეროვნული ბანკის რეფინანსირების განაკვეთზე იყო მიბმული, რამაც მთლიანობაში 91,988 ლარი შეადგინა (2020 წ.: 109,255 ლარი).

კომპანიას აქვს ნასესხები სახსრები მთლიანი ოდენობით 3,456 ლარი (2020 წ.: 4,329) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოსგან. ნასესხებ სახსრებზე ვრცელდება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი 11.5% და მათი დაფარვის ვადაა 2024 წლის დეკემბერი.

(ათას ლარში)

13. ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილობრივი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ნასესხები სახსრები საბალანსო ღირებულებით 28,000 ლარი (2020 წ.: 62,185 ლარი) უზრუნველყოფილია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით, საბალანსო ღირებულებით 57,200 ლარი (2020 წ.: 131,232 ლარი) (მე-7 შენიშვნა).

კომპანიის 800 ლარის (2020 წ.: 951 ლარი) საბალანსო ღირებულების მქონე შენობები დაგირავებულია ქართული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად (მე-8 შენიშვნა).

ამასთან, დაკავშირებულმა მხარემ (უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლირებადი საწარმო) უზრუნველყოფის სახით განსაზღვრა შენობა-ნაგებობები ქართული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად 2,902 ლარის (2020 წ.: 19,049) ოდენობით.

14. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ფულადი გზავნილების საქმიანობებთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება	2,860	2,433
	2,860	2,433
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	332	1,809
სხვა	1,373	35
	1,705	1,844
სხვა ვალდებულებები, სულ	4,565	4,277

15. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში ასახული კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას და ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრაციას. 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენდა 1,584 ლარს.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია დივიდენდების განაწილება თავისი წლიური ან ნახევარწლიანი მოგებიდან.

2021 წელს კომპანიამ გამოაცხადა და პარტნიორს სრულად გადაუხადა 11,194 ლარის ოდენობის (2020 წ.: 2,038 ლარი) დივიდენდები.

(ათას ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული

ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში შესაძლებელია კომპანიის წინააღმდეგ სარჩელი აღიძრას. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

17. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი

შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი მოიცავს:

	2021	2020
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და გადაფასებიდან	1,892	1,996
გადასახადების ამოღება მოგების გადასახადის გარდა	–	820
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან	98	493
სხვა	375	129
	2,365	3,438

18. სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

სხვა საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
კავშირგაბმულობა და კომუნალური მომსახურება	1,265	853
ძირითადი საშუალებების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	767	234
დაცვა–უსაფრთხოების დანახარჯები	540	278
საოფისე აღჭურვილობა და საკანცელარიო ნივთები	376	359
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯი	314	393
სხვა აქტივების გაუფასურება	283	261
იჯარა და ქირა	253	306
სარეკლამო მომსახურების ხარჯი	231	262
საოპერაციო გადასახადები	157	–
ბანკის საკომისიო	91	75
სამიწვინებო ხარჯი	76	64
წარმომადგენლობითი ხარჯები	15	25
კოვიდ–19–თან დაკავშირებული საქველმოქმედო და სხვა დანახარჯები	–	439
სხვა ხარჯები	752	755
	5,120	4,304

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა

შესავალი

კომპანიის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკებს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიების და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. შემუშავების ეტაპზე რისკის მართვის ფორმალიზებული პროცესი. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების და საკრედიტო ინსტიტუტების მოთხოვნების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში) საბალანსო ღირებულებას, გაცემულ სესხებსა, დებიტორულ დავალიანებას და წარმოებულ ფინანსურ აქტივებს.

სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 ათასი ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და ანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნა, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში, თუ მსესხებელი 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი მაინც ვერ დაფარავს დავალიანებას 60 დღის განმავლობაში, მაშინ კომპანია ახდენს უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრებას.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად, კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს მას თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 120 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნას და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად, თუმცა ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოებით ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს – კიდევ სამი თვე.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სხვა ფინანსური აქტივებისთვის, გარდა სამომხმარებლო სესხებისა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითად ფასდება, უმეტესად საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების მოკლე ვადის გამო.

უზრუნველყოფის ეფექტი და რისკის შემცირების სხვა მეთოდები მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

გაუფასურების შეფასება

კომპანია მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

PD	<p><i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.</p>
EAD	<p><i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.</p>
LGD	<p><i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.</p>

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომპანიამ დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, კომპანია აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 ეტაპებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას კომპანია ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე ეტაპიდან.
მე-2 ეტაპი:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე ეტაპიდან.
მე-3 ეტაპი:	სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული:	შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მათში ფიქსირდება შემდგომი ცვლილება.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის ალბათობა ფასდება მაკრო მოდელის გამოყენებით, რომელიც აღწერს დამოკიდებულებას დეფოლტის განვლილ ალბათობას და ისეთ მაკროეკონომიკურ ცვლად მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ს რეალური ზრდა და უნცია ოქრო/ლარის სავალუტო კურსი. დეფოლტის ალბათობის პროგნოზირება ხდება შეფასების შედეგების და სეზონის მიერ წარმოდგენილი საპროგნოზო მაკრო-ცვლადი მონაცემების საფუძველზე. მოდელი ყოველწლიურად გადაფასდება და გამოიყენება სხვა მაკროეკონომიკური ცვლადი მონაცემები, თუ ისინი გააუმჯობესებენ მოდელის ახსნის უნარს.

იმ შემთხვევაში, თუ დეფოლტის შესახებ განვლილი სტატისტიკური მონაცემები არ მიიჩნევა სრულად წარმომადგენლობითად სასესხო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის მხრივ (მაგალითად, მთავრობის მიერ ინიცირებული საშეღავათო პერიოდების ან დაკვირვების შედეგად გამოვლენილი დეფოლტის შემთხვევების დაბალი რაოდენობის გამო), ხელმძღვანელობამ, საკუთარი პროგნოზიული მსჯელობის საფუძველზე, შესაძლოა მოახდინოს ამ განვლილი სტატისტიკის კორექტირება, დეფოლტის ალბათობის შესაფასებლად, რომელსაც ხელმძღვანელობა მიიჩნევს დეფოლტის ალბათობის საუკეთესო შეფასებად ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტირებული ოდენობა

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი ეტაპის სესხისთვის, კომპანია აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 ეტაპების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

კომპანია დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას განსაზღვრავს ფინანსური აქტივის მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებად. მოსალოდნელი ავანსების ეფექტი მიიჩნევა არაარსებითად, ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით დაუფარავი სესხის პორტფელის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გათვალისწინებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ღირებულება რეგულარულად გადაფასდება. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

კომპანიას ორი პორტფელური სეგმენტი აქვს – სალომზარდო და იპოთეკური სესხები. იპოთეკური სესხებისთვის, კომპანია აგროვებდა მონაცემებს ზარალის შესახებ და სტატისტიკურად ანგარიშობდა დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებს, სესხის ამოღების გამოცდილების საფუძველზე. კომპანია ითვალისწინებს ზარალის გამოცდილებას უზრუნველყოფის არმქონე კრედიტის ოდენობისთვის. სალომზარდო სესხებისთვის, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში ფასდება საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ფლობილი ოქროს უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების, ან, შესაბამის შემთხვევაში, მათი საშუალო ღირებულების გათვალისწინებით.

საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენება დამატებითი უახლესი მონაცემები და პროგრესული ეკონომიკური სცენარები, სალომზარდო პორტფელისთვის (მაგ. ოქროს საპროგნოზო ფასები) ფასს (IFRS) 9-ის დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთის განსაზღვრად. საპროგნოზო ინფორმაციის შეფასებისას, მოლოდინი ეფუძნება მრავალჯერად სცენარებს, რომლებიც რეგულარულად გადაიხედება იპოთეკური პორტფელისთვის. ამასთან მიიჩნევა, რომ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენებას დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე არაარსებითი ეფექტი აქვს.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

კომპანია მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიანი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, კომპანია აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. კომპანიის აზრით, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად იზრდება იმ დროს, როდესაც ვადაგადაცილება 30 დღეს გადააჭარბებს.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომპანია ასევე იყენებს მეორად თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის ანგარიშის რესტრუქტურის რეგულირება საკრედიტო მოვლენის გამო (მთავრობის მიერ ინიცირებული საშეღავათო პერიოდის პროგრამებიდან წარმოქმნილი რესტრუქტურის განმარტების გამოკლებით).

კომპანია მისი სასესხო პორტფელისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მხოლოდ კოლექტიურ საფუძველზე აფასებს, რადგან კომპანიის ყველა სესხი ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონედ მიიჩნევა. მსგავსი საკრედიტო რისკის პროფილის მქონე სესხების ჯგუფებს კომპანია განსაზღვრავს პროდუქტის (სალომბარდო და იპოთეკური) ვალუტის (ლარი ან უცხოური ვალუტა) და ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას კომპანია ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ სავალუტო რისკები;
- ▶ ოქროს ღირებულება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები, ყოველთვის არ მოიცავს ბაზრის ყველა მახასიათებელს, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღში.

კომპანია სებ-სგან იღებს საპროგნოზო ინფორმაციას, ოქროს ფასების გარდა. ოქროს საპროგნოზო ფასები განისაზღვრება საზოგადოდ ხელმისაწვდომი პროგნოზის და ოქროს ფასების ცვალებადობისა და მასზე დაკვირვების გამოცდილების საფუძველზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ნაჩვენებია საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადი მონაცემები/დაშვებები, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თითოეულ ეკონომიკურ სცენარში გამოიყენება.

მნიშვნელოვანი დრაივერები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი		2022	2023
	საკრედიტო ზარალის სცენარი	განსაზღვრული ალბათობები, %		
მშპ-ის ზრდა, %	აღმავალი	25%	5.0%	5.0%
	საბაზისო	50%	5.0%	4.0%
	დაღმავალი	25%	2.0%	4.0%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსის ცვლილება	აღმავალი	25%	-4.0%	-2.0%
	საბაზისო	50%	0.0%	0.0%
	დაღმავალი	25%	10.0%	-2.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ ერთი ტროიანული უნცია	აღმავალი	9%	5.2%	5.2%
	საბაზისო 1	50%	-2.7%	-1.1%
	საბაზისო 2	18%	1.6%	0.0%
	დაღმავალი 1	9%	-5.2%	-5.2%
	დაღმავალი 2	15%	-1.6%	0.0%

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მნიშვნელოვანი დრაივერები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შპს-ის ზრდა, %	მოსალოდნელი	განსაზღვრული	2021	2022
	საკრედიტო ზარალის სცენარი	ალბათობები, %		
	აღმავალი	25%	6.0%	5.0%
	საბაზისო	50%	5.0%	4.5%
	დაღმავალი	25%	1.0%	4.0%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსის ცვლილება				
	აღმავალი	25%	-5.0%	-5.0%
	საბაზისო	50%	0.0%	5.0%
	დაღმავალი	25%	15.0%	-5.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ ერთი ტროიანული უნცია				
	აღმავალი	25%	5.3%	5.3%
	საბაზისო 1	25%	-2.4%	-2.4%
	საბაზისო 2	18%	0.0%	0.0%
	დაღმავალი 1	25%	-5.5%	-5.5%
	დაღმავალი 2	8%	0.0%	0.0%

2020 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ ჩაატარა ოქროს ფასებთან დაკავშირებული პროგნოზირება ოქროს ფასების მნიშვნელოვანი ცვალებადობის გათვალისწინებით, რომელიც 2020-2021 წლებში დაფიქსირდა, დამატებითი დაღმავალი სცენარების დამატების გზით, რომელიც ითვალისწინებს ოქროს ფასების დაბრუნებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაფიქსირებულ დონეებს.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია სამომხმარებლო სესხების საკრედიტო ხარისხი:

2021 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	0-დან 30 დღემდე				30-დან 60 დღემდე				60-დან 90 დღემდე				90 დღეზე მეტი				სულ
		ვადაგადა-ცილ ება				ვადაგადა-ცილ ება				ვადაგადა-ცილ ება				ვადაგადა-ცილ ება				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7																	
		1-ლი ეტაპი	334,878	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	334,878	
		მე-2 ეტაპი	6,296	2,562	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,858	
		მე-3 ეტაპი	-	-	2,160	2,060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,220	
- სალომბარდო სესხები			341,174	2,562	2,160	2,060											347,956	
		1-ლი ეტაპი	15,276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,276	
		მე-2 ეტაპი	4,198	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,207	
		მე-3 ეტაპი	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	
- იპოთეკური სესხები			19,474	8	-	14											19,497	
სულ			360,648	2,570	2,123	2,074											367,453	

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	0-დან 30 დღემდე ვადაგადაცილებულია	30-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილებულია	60-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილებულია	90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7					
	1-ლი ეტაპი	271,883	-	-	-	271,883
	მე-2 ეტაპი	4,558	598	-	-	5,156
	მე-3 ეტაპი	-	-	278	343	621
- სალომბარდო სესხები		276,441	598	278	343	277,660
	1-ლი ეტაპი	23,592	-	-	-	23,592
	მე-2 ეტაპი	5,288	65	48	-	5,401
	მე-3 ეტაპი	-	-	2	7	9
- იპოთეკური სესხები		28,880	65	50	7	29,002
სულ		305,321	663	328	350	306,662

კომპანიას არ აქვს საკრედიტო რეიტინგის შიდა სისტემა, რომ შეაფასოს კლიენტებზე გაცემული არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული იპოთეკური სესხების საკრედიტო ხარისხი, და ის საკრედიტო რისკს მართავს ვადაგადაცილებული დღეების შესახებ ინფორმაციის საფუძველზე.

ვადაგადაცილების ინფორმაციასთან ერთად, სალომბარდო პორტფელისთვის, კომპანია საკრედიტო ხარისხს აფასებს უზრუნველყოფის ღირებულებასთან სესხის ფარდობის კოეფიციენტის საფუძველზე 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	0-0.3	0.3-0.5	0.5-0.7	0.7-0.9	0.9-1	>1	სულ
1-ლი ეტაპი	2,023	6,861	23,388	33,109	27,148	242,350	334,878
მე-2 ეტაპი	36	97	423	812	545	6,946	8,858
მე-3 ეტაპი	4	12	88	115	97	3,905	4,220
სულ	2,063	6,969	23,899	34,035	27,789	253,200	347,956

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	0-0.3	0.3-0.5	0.5-0.7	0.7-0.9	0.9-1	>1	სულ
1-ლი ეტაპი	20,317	11,638	40,694	72,440	51,089	75,705	271,883
მე-2 ეტაპი	59	109	587	1,515	696	2,190	5,156
მე-3 ეტაპი	3	1	12	75	140	390	621
სულ	20,379	11,748	41,293	74,030	51,925	78,285	277,660

კლიენტებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა მარტივი თამასუქებით წარმოდგენილი ფინანსური რესურსების ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, კომპანია მოელის, რომ შეძლებს დაფარვების რეფინანსირებას ან გადავადებას უადრესი თარიღით, როდესაც შეიძლება კომპანიას გადახდა მოეთხოვოს და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც მითითებულია კომპანიის მარტივი თამასუქების რეფინანსირების ისტორიაში.

2021 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	2,806	34,003	60,424	2,753		99,986
მარტივი თამასუქები	8,790	23,413	92,783	-	-	124,986
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები (პირობით თანხები)	81,753	11,045	-	-	-	92,798
საიჯარო ვალდებულება	140	427	1,981	6,597	182	9,326
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,860	-	-	-	-	2,860
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	87,559	54,264	85,818	102,133	182	329,957

2020 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	10,574	52,366	49,892	4,074	-	116,906
მარტივი თამასუქები	9,616	19,600	86,421	-	-	115,637
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები (პირობით თანხები)	18,910	33,399	-	-	-	52,309
საიჯარო ვალდებულება	122	212	1,315	5,772	357	7,778
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,433	-	-	-	-	2,433
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	41,655	105,577	137,628	9,846	357	295,063

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტებში, ასევე უცხოური ვალუტის წარმოებული ინსტრუმენტებით განხორციელებულ გარიგებებში შესვლით.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებით, განაწილებული ვალუტების მიხედვით (მოცემულია ეკვივალენტური თანხებით ლარში).

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებაში:

2021 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	35,750	16,368	12,537	3,037	2,231	69,923
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	1,549	–	–	–	1,549
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	340,086	27,041	326	–	–	367,453
სხვა ფინანსური აქტივები	(16)	2,685	2,186	592	–	5,447
სულ აქტივები	375,820	47,643	15,049	3,629	2,231	444,371
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	(18,559)	(101,953)	(936)	–	–	(121,448)
ნასესხები სახსრები	(95,444)	–	–	–	–	(95,444)
საიჯარო ვალდებულება	(4,965)	(2,049)	–	–	–	(7,014)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(63)	(782)	(2,022)	6	–	(2,860)
სულ ვალდებულებები	(119,031)	(104,784)	(2,958)	6	–	(234,735)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	(82,126)	71,607	10,161	–	–	(358)
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	174,663	14,466	22,253	3,635	2,231	209,279

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	27,155	20,570	63,940	2,907	892	115,464
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	3,000	–	1,639	–	–	4,639
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	262,661	43,457	544	–	–	306,662
სხვა ფინანსური აქტივები	–	2,126	1,957	288	–	4,371
სულ აქტივები	292,816	66,153	68,080	3,195	892	431,136
გამომწვეული მარტივი თამასუქები	(9,925)	(101,634)	(1,031)	–	–	(112,590)
ნასესხები სახსრები	(113,584)	–	–	–	–	(113,584)
საიჯარო ვალდებულება	(3,362)	(2,308)	–	–	–	(5,670)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(81)	(1,026)	(1,332)	6	–	(2,433)
სულ ვალდებულებები	(126,952)	(104,968)	(2,363)	6	–	(234,277)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	–	50,195	(52,373)	–	–	(2,178)
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	165,864	11,380	13,344	3,201	892	194,681

სავალუტო კურსის მგრძობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან, ევროსთან და რუსულ რუბლთან მიმართებაში ლარის გაუფასურება 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა (შემცირებდა): ანალიზი წარმოდგენილია წინა საგადასახადო საფუძვლის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ვალუტა	2021		2020	
	სავალუტო კურსის ცვლილება %	სავალუტო კურსის ცვლილება %	სავალუტო კურსის ცვლილება %	გავლენა მოგებაზე
აშშ დოლარი	14%/(6%)	(2,025) / (868)	15%/(7%)	1,707/(797)
ევრო	15%/(7%)	3,338/(1,558)	16%/(8%)	2,135/(1,068)
რუსული რუბლი	15%/(15%)	545/(545)	16%/(16%)	512/(512)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო ხარჯზე ერთი წლის მანძილზე საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR) და საქართველოს ეროვნული ბანკის რეფინანსირების განაკვეთზე მიბმული ფინანსური ვალდებულებების ცვალებად განაკვეთზე 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ვალდებულებები, რომლებსაც აქვს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის რისკი 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2021	2020
ნასესხები სახსრები	61,859	10,014

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია კომპანიის მოგება-ზარალის და კაპიტალის ანგარიშგების (გადასახადით დაბეგრამდე) მგრძობელობა ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

2021		2020	
ცვლილება თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთში და NBG ის რეფინანსირების განაკვეთში, საბაზისო პუნქტი	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგრამდე	ცვლილება თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთში და NBG ის რეფინანსირების განაკვეთში, საბაზისო პუნქტი	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგრამდე
100/(100)	619/(619)	100/(100)	100/(100)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით.

(ათას ლარში)

20. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. კომპანიის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ მე-19 შენიშვნაში – „რისკის მართვა“.

	2021			2019		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	69,923	–	69,923	115,464	–	115,464
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,549	–	1,549	4,639	–	4,639
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი	–	–	–	883	–	883
ძირითადი საშუალებები	–	15,284	15,284	–	16,072	16,072
აქტივის გამოყენების უფლება	–	6,829	6,829	–	5,695	5,695
არამატერიალური აქტივები	–	154	154	–	57	57
სხვა აქტივები	22,842	–	22,842	11,745	–	11,745
სულ	440,320	42,679	482,999	423,693	36,859	460,552
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	358	–	358	2,178	–	2,178
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	121,448	–	121,448	112,590	–	112,590
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	1,095	–	1,095	–	–	–
ნასესხები სახსრები	93,002	2,441	95,444	110,166	3,418	113,584
საიჯარო ვალდებულება	1,744	5,270	7,014	997	4,673	5,670
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	1,435	1,366	2,801	360	1,667	2,027
სხვა ვალდებულებები	4,565	–	4,565	4,277	–	4,277
სულ	223,647	9,077	232,724	230,568	9,758	240,326
წმინდა	216,673	33,602	250,275	193,125	27,101	220,226

ზემოთ წარმოდგენილი ცხრილი არ ასახავს კლიენტებზე გაცემული სესხების ისტორიულ ტენდენციებს და გამოშვებული მარტივი თამასუქების ვადის გაგრძელებას, რესტრუქტურისა და რეფინანსირებას.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

კომპანიის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება დაანგარიშდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას არ აქვს ფინანსური ინსტრუმენტები, სამომხმარებლო სესხების და საიჯარო ვალდებულებების გამოკლებით, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც განისაზღვრება შეფასების ისეთი მეთოდებით, რომლებიც იყენებს მნიშვნელოვან არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

კომპანია სამართლიან ღირებულებებს აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული მონაცემების მნიშვნელობას:

- ▶ 1-ლი დონე: ანალოგიური ინსტრუმენტის კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე.
- ▶ მე-2 დონე: პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირ (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირ (ანუ ფასებიდან მიღებული) დაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდება შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზარებზე; მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასები ისეთ ბაზარებზე, რომლებიც ნაკლებად აქტიურად ითვლება; ან სხვა შეფასების მეთოდები, რა შემთხვევაშიც, შეფასებაში მონაწილე ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არის ბაზრიდან მოპოვებადი.
- ▶ მე-3 დონე: არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, რომელთა შეფასების მეთოდიც ეყრდნობა ისეთ ინფორმაციას, რომელიც არ შეიცავს დაკვირვებად (საბაზრო) მონაცემებს და არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ამ კატეგორიაში შედის ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასების საფუძველზე, რა შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანი არასაბაზრო კორექტირებები ან დაშვებებია საჭირო ამ ინსტრუმენტებს შორის განსხვავებების ასახვისთვის.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია კომპანიის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	2021			2020		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუღიარებელი შემოსულობა/ ზარალი	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუღიარებელი ზარალი
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	70,045	70,045	-	115,464	115,464	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,549	1,549	-	4,639	4,639	-
სხვა ფინანსური აქტივები	366,418	367,846	1,428	305,997	306,950	953
	5,447	5,447	-	4,371	4,371	-
ფინანსური ვალდებულებები						
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	121,096	118,312	2,784	112,590	109,779	(2,811)
ნასესხები სახსრები	95,796	95,796	-	113,584	113,584	-
საიჯარო ვალდებულება	7,006	7,171	(166)	5,670	5,853	183
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,860	2,860	-	2,433	2,433	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			4,045			(1,675)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღირიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური, მოთხოვნამდე ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე მცურავი განაკვეთის მქონე აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კლიენტებზე გაცემული სესხების, გამოშვებული მარტივი თამასუქების, ნასესხები სახსრების და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და დარჩენილი ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2021			2020		
	პარტნიორი	უმალესი რანგის ხელმძღვანელები	სხვა დაკავშირებულ მხარეები	პარტნიორი	უმალესი რანგის ხელმძღვანელები	სხვა დაკავშირებულ მხარეები
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი საერთო სესხები	-	63	125	-	78	108
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	-	78	101	-	101	101
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	-	(58)	(109)	-	(116)	(84)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი მთლიანი სესხები	-	83	117	-	63	125
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	(1)	-	(1)	(1)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი წმინდა სესხები	-	83	116	-	62	124
სხვა აქტივები 1 იანვარს	-	-	765	-	-	-
სხვა აქტივების შესყიდვა წლის განმავლობაში	-	-	-	-	-	765
სხვა აქტივები 31 დეკემბერს	-	-	765	-	-	765
1 იანვარს დარჩენილი აქტივის გამოყენების უფლება	48	-	3,282	49	-	333
აქტივის გამოყენების უფლების შესყიდვა წლის განმავლობაში	-	-	1,747	67	-	3,039
სხვა მოძრაობები	-	-	-	-	-	231
მოდულიზირების ეფექტი	262	-	39	262	-	-
გამოკლებული: ცვეთის დანარჩენი წლის განმავლობაში	(62)	-	(838)	(69)	-	(321)
დაუფარავი გამოყენების უფლება 31 დეკემბერს	248	-	4,229	47	-	3,282
საიჯარო ვალდებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	54	-	2,987	52	-	407
შესყიდვები	-	-	1,747	67	-	3,039
საიჯარო ვალდებულების გადახდა	(74)	-	(894)	(74)	-	(867)
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	10	-	386	9	-	408
მოდულიზირების ეფექტი	262	-	39	-	-	-
საიჯარო ვალდებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	253	-	4,264	54	-	2,987
ნასესხები სახსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	4,329	-	-	5,000
პირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვა	-	-	(908)	-	-	(709)
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	-	-	35	-	-	38
ნასესხები სახსრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	3,456	-	-	4,329
მარტივი თამასუქები 1 იანვრის მდგომარეობით	950	10,476	1,477	785	10,421	712
წლის განმავლობაში გამოშვებული მარტივი თამასუქები	7,417	52,438	2,447	799	36,274	1,631
წლის განმავლობაში დაფარული მარტივი თამასუქები	(858)	(52,269)	(2,579)	(771)	(36,033)	(1,297)
სხვა მოძრაობები	(106)	(902)	(493)	137	(186)	431
მარტივი თამასუქები 31 დეკემბერს	7,404	9,742	852	950	10,476	1,477

(ათას ლარში)

22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სხვა დაკავშირებული მხარეები ძირითადად წარმოდგენილია ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის და პარტნიორის ოჯახის წევრებით, ასევე უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მართვის ქვეშ მყოფი საწარმოებით.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის					
	2021			2020		
	უმალესი რანგის ხელმძღვანელოზა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმალესი რანგის ხელმძღვანელოზა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	-	8	7	-	8	7
მარტივი თამასუქების საპროცენტო ხარჯი	(313)	(1,516)	(59)	(45)	(1,019)	(41)
საპროცენტო ხარჯი ნასესხებ სახსრებზე	-	-	(451)	-	-	(350)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	(10)	-	(402)	(9)	-	(157)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2021	2020
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	1,792	1,621

გარიგებები პარტნიორთან ასევე მოიცავს დივიდენდების გადახდას მე-15 შენიშვნაში აღწერილის შესაბამისად.

23. კაპიტალის ადეკვატურობა

კომპანია ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კომპანიის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია სრულად აკმაყოფილებდა კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს.

კომპანიის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ კომპანია აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ინარჩუნებდეს კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორებისთვის შექმნილი ღირებულება.

(ათას ლარში)

23. კაპიტალის ადეკვატურობა

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ი კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მოითხოვს საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის 24%-იანი კოეფიციენტის შენარჩუნებას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 24%). კომპანიის საკუთარი და სასესხო კაპიტალის თანაფარდობა 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურებოდა:

	2021	2020
კაპიტალი	250,273	220,226
აქტივები	482,997	460,551
საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52%	48%

24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	მარტივი თამასუქები, გაცემული*	ნასესხები სახსრები	სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	109,882	55,164	165,046
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	-	101,830	101,830
ძირითადი თანხისა დაფარვა	(10,572)	(43,685)	(54,257)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	409	275	684
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	12,871	-	12,871
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	112,590	113,584.0	226,174
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	-	140,300	140,300
ძირითადი თანხისა დაფარვა	14,758	(158,411)	(143,653)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	(37)	323	286
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(5,863)	-	(6,215)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	121,448	95,444	216,892

* ამონაგები მარტივი თამასუქის ძირითადი თანხის გაცემიდან და გადახდიდან წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე, რადგან ისინი სწრაფად ბრუნავენ, თანხები მსხვილია, ხოლო დაფარვის ვადები – მოკლე.

25. ანგარიშგების წარდგენის თარიღის შემდგომი მოვლენები

უკრაინაში მიმდინარე ომის შედეგად, მრავალმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა გაერთიანებამ მკაცრი ეკონომიკური სანქციები დაუწესეს რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებს და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვანი არასტაბილურობით ხასიათდება, ასევე გაუფასურდა რუსული კომპანიების და სხვა ბაზრების ლისტიტინგში შემავალი რუსული კომპანიების ფასიანი ქაღალდების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელია, რომ ომს უარყოფითი გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე. რადგან ომი კვლავ მიმდინარეობს, შეუძლებელია კომპანიის საქმიანობაზე გავლენის საიმედოდ შეფასება, რადგან არსებობს განუსაზღვრელობა ზოგადად გავლენის სიმძლავრესთან დაკავშირებით. კომპანიის ხელმძღვანელობა ადევნებს თვალს ეკონომიკურ ვითარებას შექმნილ გარემოში. კომპანია უკრაინის ომს მიიჩნევს ანგარიშგების პერიოდის შემდგომ არამაკორექტირებელ მოვლენად.